

Σε όλου του κόσμου τα Μικρά Μολύβια

Η ΕΛΛΑΔΑ ΠΟΥ ΑΓΑΠΩ - ΗΠΕΙΡΟΣ

Επιμέλεια: Γιάννης Ζαχαρόπουλος

Εικονογράφηση: Ναταλία Καπατσούλια

Διόρθωση: Αντωνία Κιλεσσοπούλου

© 2014, Εκδόσεις Κυριάκος Παπαδόπουλος Α.Ε.,

Ιφιγένεια Μαστρογιάννη, Χρήστος Δημόπουλος, Ελπιδοφόρος Ιντζέμπελης,

Δημήτρης Χριστακόπουλος, Βιβή Μασσούκα, Σοφία Γραμμόζη-Σωπίκη

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Καποδιστρίου 9, 144 52 Μεταμόρφωση Αττικής

τηλ.: 210 2816134, e-mail: info@epbooks.gr

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ

Μασσαλίας 14, 106 80 Αθήνα, τηλ.: 210 3615334

www.epbooks.gr

ISBN 978-960-569-105-9

Η Ελλάδα που αγαπώ

ΗΠΕΙΡΟΣ

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΜΑΣΤΡΟΓΙΑΝΝΗ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ
ΕΛΠΙΔΟΦΟΡΟΣ ΙΝΤΖΕΜΠΕΛΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΡΙΣΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ,
ΒΙΒΗ ΜΑΤΣΟΥΚΑ
ΣΟΦΙΑ ΓΡΑΜΜΟΖΗ-ΣΩΠΙΚΗ

Εικονογράφηση Ναταλία Καπατσούλια

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ιφιγένεια Μαστρογιάννη

Το κεντημένο αηδόνη

Η πιο γλυκιά ώρα της μέρας μου, όταν ήμουν παιδί, ήταν εκείνη που με φώναζε η κυρα-Σάνα, η γυναίκα του φούρναρη, για να με στείλει για ψώνια. Και, για να πω την αλήθεια, τις πιο πολλές φορές δε χρειαζόταν να με φωνάξει, γιατί ήμουν κιάλας στην αυλόπορτα και περίμενα. Η προδουμία μου, βέβαια, δεν ήταν ανεξήγητη.

Πρώτα πρώτα, τρελαινόμουν για τις σταφίδες και τα φουντούκια που μου έδινε όταν γύριζα με τα ψώνια. Κι ύστερα, μου άρεσε που μ' άφηνε να κάθομαι δίπλα της στον αργαλειό και να τη βλέπω που ύφαινε. Ο αργαλειός της ήταν μοναδικός. Δεύτερος βαν κι αυτόν δεν υπήρχε στον τόπο μας.

Ήταν καμωμένος από ξύλο καρυδιάς. Με στημό-νι λευκό, με οκαλιστά πλατανόφυλλα οκορπιωμένα στο μεγάλο χτένι και στους τέσσερις στύλους του, είχε τον δικό του χώρο στο σπίτι κι έβλεπε απ' το μεγάλο παράθυρο πέρα στο λιβάδι.

Τον είχε φτιάξει με τα χέρια του ο άντρας της, που ήταν από φυσικού του τεχνίτης.

Το σπίτι της κυρα-Σάνας ήταν πέτρινο, χτιωμέ-

νο από Ηπειρώτες τεχνίτες, που είναι άφταστοι στην τέχνη αυτή.

Στεκόταν ολομόναχο στ' ανοιχτά του χωριού, σαν νούφαρο σε πράσινη λιμνούλα. Την αυλή του στόλιζαν μικροί δάμνοι, κρίνα και τριανταφυλλίες. Δυο λαμπερές χήνες έκοβαν περήφανα τις βόλτες τους και λούζονταν ασταμάτητα σε μια ξύλινη μεγάλη εκάφη που ήταν μόνιμα πλημμυρισμένη από νερό.

Στο βάθος της αυλής, κοντά στον φούρνο με τα μαύρα μουστάκια, ήταν θαμμένα στη σειρά τα χαλκώματα της βαφής.

Εκεί η κυρα-Σάνα έβαφε τα γνέματα, με χρώματα που έφτιαχνε η ίδια, από άγνωστα βότανα. Την τέχνη την είχε μάθει από μια μαϊστρα Μετωβίτισσα που κατέβαινε κάθε καλοκαίρι στο χωριό μας για να κάνει μπάνια στην ήσυχη θάλασσα του Αμβρακικού.

Τα χρώματα εκείνα δεν ξεδώριαζαν ποτέ κι έδιναν σχήμα και μορφή αδάνατη σε κυνηγούς και λαουτιέρηδες, σε νύφες κι ανδισμένα κανίτσικια.

Όλα τα υφαντά της μου άρεσαν. Ένα όμως από αυτά είχε κάνει κατοχή στην καρδιά μου.

Ήταν μια μακρόστενη πάντα του τοίχου, μισοτελειωμένη στα νήματα του ισοτού, που έδειχνε ένα

μικρό αηδόνι, ανάλαφρο, πάνω σε κλαδί ανθισμένης κερασιάς. Τα φτερά του ήταν στο χρώμα της γης και η ουρά του αχνά κοκκινωπή. Με κοίταζε με τα κατάμαυρα μάτια του που είχαν ολόγυρα ένα λευκό δαχτυλίδι. Με το ράμφος μιάνοιχτο, φαινόταν έτοιμο να κελαηδήσει. Ήταν τόσο ζωντανό, που άκουγα κιόλας, με την κρυφή, τη δεύτερη ακοή μου, τη μελωδική του τρίλια.

Πάνω, ο ουρανός έπαιρνε τα χρώματα του δειλινού. Χωράφια κι αυλάκια απλώνονταν προς όλες τις κατευθύνσεις. Μονάχα ένας ήλιος γελαστός έλειπε για να τελειώσει το υφαντό.

Η κυρα-Σάνα ήθελε να μοιάζει ο ήλιος της με φλογερό πορτοκάλι κι όλο τον ξήλωνε, ώσπου να πετύχει την κρυμμένη στη σκέψη της αρμονία των χρωμάτων.

-Το υφαίνω για την κόρη μου... θα της αρέσει; με ρώτησε μια μέρα και τα μάτια της βούρκωσαν.

-Θα της αρέσει, είμαι είγουρη, είπα.

-Όταν μεγαλώσεις λίγο ακόμα, θα υφάνω ένα και για βένα, μάτια μου, να το έχεις στο σπίτι σου. Είναι μικρή ακόμα, μα αν έρχεσαι τακτικά, θα μάθεις κι εσύ γρήγορα την τέχνη... τι λες, θα 'ρχεσαι;

-Θα 'ρχομαι, είπα και ήμουν είγουρη πως σε

λίγο καιρό θα μπορούσα να υφάνω κι εγώ ένα μικρό αηδόνι.

Ωστόσο, η ειγουριά εκείνη και η έγνοια μου για τα καθημερινά ψώνια της κυρα-Σάνας κόπηκαν από τότε που γύρισε η κόρη τους από τα ξένα.

Έλειπε χρόνια απ' το χωριό. Όταν τέλειωσε το λύκειο, έφυγε για σπουδές στην Αμερική. Γνώρισε κι έναν Αμερικάνο και τον παντρεύτηκε. Έγραφε στους γονείς της συχνά. Σαν πέρασαν όμως τα χρόνια, νοστάλγησε την πατρίδα και γύρισε. Ίσως έμενε και για πάντα, είπε, αν έβρισκε δουλειά της προκοπής κάτω στην πόλη.

Ήταν γυναίκα αδύνατη, με κοντά, αχυρένια μαλλιά. Φορούσε συχνά ένα ψάδινο καπέλο που είχε στη μέση τρία ψεύτικα κεράδια, κατακόκκινα πάνω στα πράσινα φύλλα τους.

Η κυρα-Σάνα την καλοδέχτηκε.

Την έβαλε στη μεγάλη κάμαρα που ήταν ευρύχωρη και την έβλεπε ο ήλιος όλο το πρωί. Ήταν το καλύτερο δωμάτιο του σπιτιού της.

Από την ώρα όμως που πάτησε το πόδι της στο σπίτι η γυναίκα εκείνη, τα έβαλε με τον αρχαλιό και μια μέρα στάθηκε δίπλα του και τον περιεργάστηκε ώρα πολλή.

Πήρε στα χέρια της το μισοφτιαγμένο υφάδι με το μικρό αηδόνι, κοίταξε μετά ολόγυρα τον χώρο κι είπε με φωνή που ακούστηκε κοφτή και λίγο βφυριχτή.

«Πρέπει να φύγει αυτό, πάλιωε πια». Το «αυτό» μού πόνεσε τ' αυτιά.

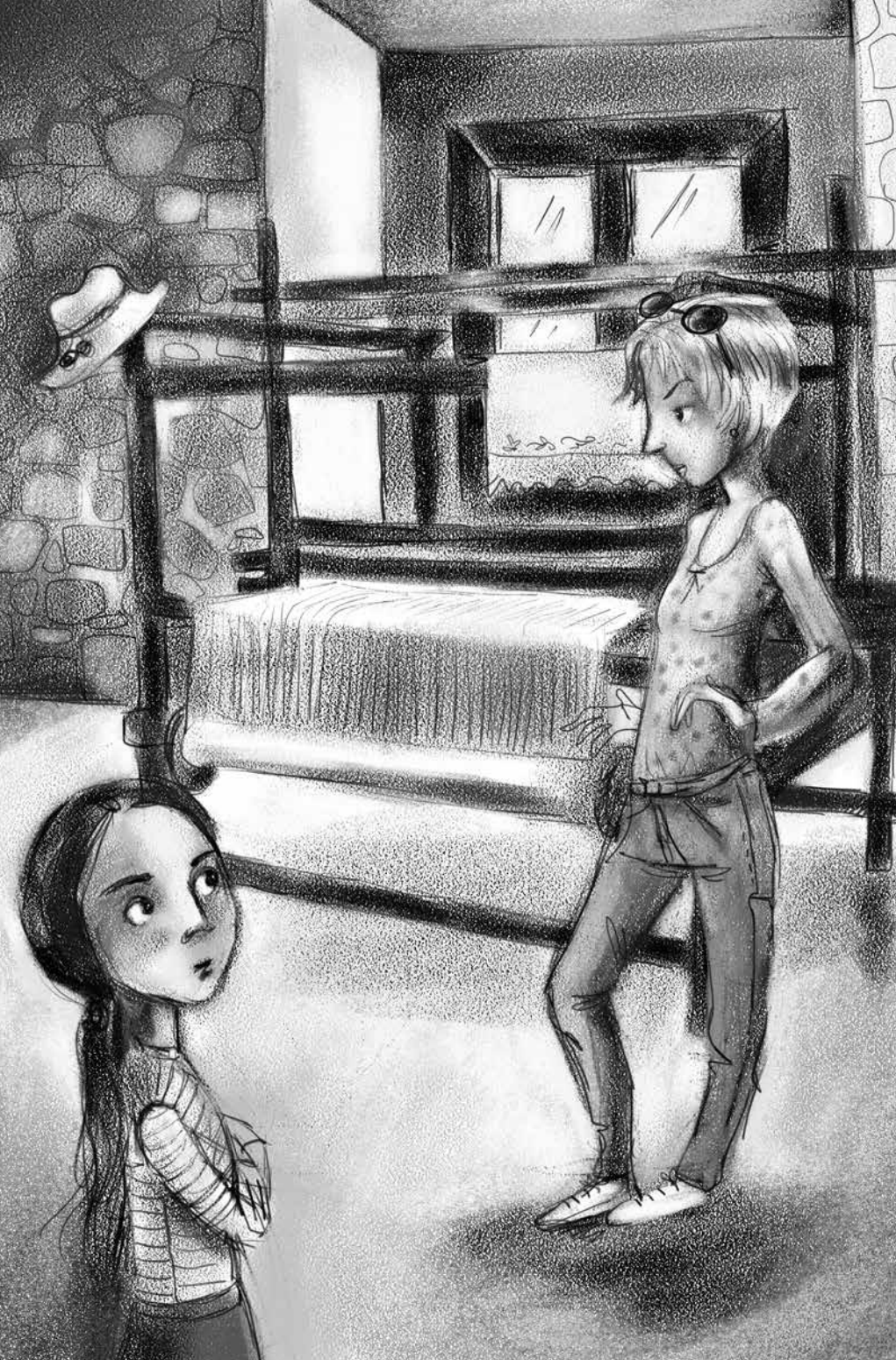
Η κυρα-Σάνα δε μίλησε. Την κοίταξε μονάχα σαν να έβλεπε μπροστά της κάτι που δε φανταζόταν.

Η κόρη της βάλθηκε να την πείσει. Έπρεπε ν' αλλάξουν το δωμάτιο. Να βάλουν ένα τραπέζι με καρέκλες κι έναν καναπέ με χρωματιστό ύφασμα κοντά στο παράθυρο. Θα έπαιρναν κι από την πόλη ένα μπαράκι για ποτήρια και ποτά κι ο χώρος δ' άλλαζε όψη. Ο αρχαλιός έπιανε χώρο κι αχρήστευε το σπίτι. Εξάλλου, σε λίγο καιρό θα ερχόταν κι ο άντρας της. Δεν ήθελε να το δει έτσι.

Πήγε κοντά στην κυρα-Σάνα, χάιδεψε τα διάφανα γυαλιά της, ύστερα τα δοκιμασμένα από τα χρόνια χέρια της και την αγκάλιασε.

—Αρκετά ύφανες, μαμά μου, η ακινησία θα σου κάνει κακό... Θα κατεβάσουμε τον ιστό στην αποθήκη!

Η κυρα-Σάνα την κοίταξε χαμογελαστή, μα το χαμόγελό της ήταν εύθραυστο. Έπρεπε να πει ναι

στη μονάκριβή της, αλλά η λέξη δεν υπήρχε εκείνη την ώρα μέσα της, είχε καθεί.

-Κόρη μου, ο αργαλειός είν' εδώ απ' τα χρόνια της νιότης μου, ψιδύρισε, τον έφτιαξε ο πατέρας σου... Μήπως δεν έχουμε τον χώρο που λες; Ξέχασες τη σάλα του σπιτιού μας;

-Μα δεν ταιριάζει εδώ μέσα...

-Έλα κοντά μου, ψυχή μου, της είπε κι η φωνή της έγινε γλυκιά κι ανάλαφρη. Κοίτα... χρόνια υφαίνω σ' αυτόν τον αργαλειό. Νιώθω σαν να ξαναγεννιέμαι... Θυμάσαι; Μια σταλιά παιδάκι ήσουν όταν καθόσουν δίπλα μου, εκεί στο μικρό του σταίδι και υφαίναμε μαζί... μια σταλιά παιδάκι. Πώς θα μπορούσαμε να τον πάμε στη σκοτεινιά...

Η γυναίκα την άκουγε μα δεν καταλάβαινε την επιμονή της. Μίλησε στον πατέρα της. Τα χρόνια, του είπε, πέρασαν κι η κούραση είχε περιωσέψει.

Εκείνος δε μίλησε. Δέχτηκε όμως να κατεβεί μαζί της στην πόλη.

Αν έβλεπε η κυρα-Σάνα στολισμένο το δωμάτιο, δ' άλλαζε γνώμη. Παλιό μυαλό είχαν κι οι δυο πια. Ίσως να μην καταλάβαιναν πως δεν είχε δέση στο σπίτι ο αργαλειός. Ίσως η δέση του να ήταν στην αποθήκη. Ίσως και να έπρεπε να πουληθεί. Μονά-

κα θλίψη στη μοναχοκόρη τους δεν ήθελε να δώσει.

Η ευκαιρία δεν άργησε να δοθεί. Η κυρα-Σάνα είχε μια αδελφή που έμενε χρόνια στην Πρέβεζα. Τελευταία, δεν ένιωθε καλά και της είχε μηνύσει αν ήταν μπορετό να κατέβαινε για λίγες μέρες στην πόλη να την περιποιηθεί. Άλλον άνθρωπο δεν είχε. Ας έπαιρνε, έλεγε, και τον άντρα της μαζί, αφού βρισκόταν άνθρωπος στο σπίτι τους και θα φρόντιζε τις δουλειές. Εκείνος δεν το σκέφτηκε πολλή ώρα.

«Αφού η αδελφή σου μας χρειάζεται, πρέπει να πάμε».

Την Τετάρτη, παραμονή της Αγίας Παρασκευής, έφυγαν. Θα γύριζαν κοντά στον Δεκαπενταύγουστο, να γιορτάσουν την Παναγιά με την κόρη τους.

Το δειλινό της Πέμπτης, ανέβηκα στον μικρό λόφο όπου liaζόταν το σπίτι της κυρα-Σάνας. Ήθελα να δω πάλι τη γυναίκα, με τα κόκκινα κερράκια στην ψάδα της. Δεν έμοιαζε με τις γυναίκες του χωριού. Ούτε θλιμμένο πρόσωπο είχε ούτε το δειλό τους βλέμμα... Αυτή πάντα γελούσε και τα χέρια της έλαμπαν κατάσπρα. Έπειτα, ήταν κι ο τρόπος που μιλούσε. Τόνιζε παράξενα τις λέξεις, κι αυτό μου άρεσε.